

of civil rights, as a matter of administrative and legal support is formulated, the areas of administrative and legal framework of human freedoms and legitimate interests of citizens are identified. The basic features of the administrative and legal support of human and civil rights are investigated. The mechanism of protection of rights and freedoms by the state government is characterized.

Keywords: civil rights and freedoms, administrative and legal support, government agencies, law enforcement agencies.

УДК 342.95+343.848.5

К. О. Капустіна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЗАКОРДОННИХ КРАЇН, ЩО ВИКОНУЮТЬ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ГРОМАДСЬКИХ ТА ВИПРАВНИХ РОБІТ

Проаналізовано нормативно-правову основу діяльності правоохоронних органів закордонних країн щодо виконання покарань у вигляді виправних та громадських робіт за вчинення правопорушень. Розглянуто діяльність кримінально-виконавчих інспекцій, агенцій виконання покарань та служб пробачії країн пострадянського простору та Європи. На підставі проведеного аналізу сформульовано перспективні напрями подальших досліджень щодо вдосконалення діяльності кримінально-виконавчої інспекції України.

Ключові слова: виправні роботи, громадські роботи, покарання, кримінально-виконавча інспекція, пробачія.

Актуальність дослідження особливостей діяльності органів іноземних держав щодо виконання покарань у вигляді громадських та виправних робіт обґрунтовується низкою чинників. По-перше, досвід такої роботи потрібно вивчати з метою втілення найкращої практики у діяльність кримінально-виконавчої інспекції України. По-друге, дослідження нормативної бази діяльності закордонних органів дасть змогу кращого розуміння еволюції виконання таких видів покарань та їх місця в загальній системі юридичної відповідальності. По-третє, специфіка роботи кримінально-виконавчої інспекції України, дуалізм її діяльності, зумовлює необхідність постійного моніторингу адміністративної та кримінальної сфери виконання покарань у вигляді громадських та виправних робіт з метою уніфікації та гармонізації підходів до цього процесу.

© Капустіна К. О., 2014

Звичайно, що зазначені нами питання були предметом досліджень учених у галузях адміністративного та кримінального права, зокрема можна відзначити праці К. О. Алімова, О. І. Богатирьової, В. А. Пертлі, І. І. Піскуна, В. А. Мозгової, О. Ю. Салманової, О. В. Ткачової [1–7]. Проте підкреслимо, що деякі аспекти виконання цих покарань у них висвітлено фрагментарно. Таким чином, метою статті є висвітлення досвіду діяльності органів держав пострадянського простору та інших закордонних країн, що належать до різних правових систем, щодо виконання покарань у вигляді громадських та виправних робіт.

Вважаємо за доцільне використати такий підхід. По-перше, проаналізувати місце виправних та громадських робіт у системі покарань, а по-друге, розглянути діяльність органів, що їх виконують, зосереджуючи увагу на діяльності кримінально-виконавчої інспекції. Причому ми цілком розуміємо, що особливість правових систем закордонних країн може висвітлити картину, не звичну для України, адже, наприклад, адміністративне право багатьох закордонних країн не містить частини, присвяченої адміністративним проступкам, а те, що у нас вважається адміністративним правопорушенням, входить до системи кримінальних злочинів меншої тяжкості, а власне адміністративне право переважно займається питаннями адміністративного правосуддя (адміністративного процесу) [8, с. 508–535].

Вважаємо за доцільне розпочати дослідження з аналізу практики виконання покарань (стягнень) у вигляді громадських та виправних робіт у країнах пострадянського простору, адже їх правова система є подібною до української. Звідси випливає те, що форми та методи діяльності органів виконання таких стягнень можуть бути проаналізовані в ракурсі діяльності кримінально-виконавчої інспекції України.

Кодексом Республіки Білорусь про адміністративні правопорушення закріплений тільки такий вид адміністративного стягнення, як виправні роботи. Вони, відповідно до ст. 6.6, встановлюються на строк від одного до двох місяців і відбуваються за місцем роботи фізичної особи, звільненої від кримінальної відповідальності з притягненням до адміністративної відповідальності в порядку, передбаченому ст. 86 Кримінального кодексу Республіки Білорусь [9]. Відповідно до ст. 86 цього кодексу особа, яка вперше вчинила

злочин, що не представляє великої суспільної небезпеки, і відшкодувала шкоду, або сплатила дохід, отриманий злочинним шляхом, або іншим чином загладила заподіяну злочинною шкоду, може бути звільнена від кримінальної відповідальності з притягненням до адміністративної відповідальності, якщо буде визнано, що її виправлення можливе без застосування покарання або інших заходів кримінальної відповідальності. До осіб, що звільнюються від кримінальної відповідальності, можуть бути застосовані виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти відсотків із заробітку [9]. Порядок виконання постанови про накладення адміністративного стягнення у вигляді виправних робіт регулює глава 21 Процесуально-виконавчого кодексу Республіки Білорусь про адміністративні правопорушення. Постанова про виправні роботи приводиться у виконання органами внутрішніх справ. Виправні роботи відбуваються за місцем роботи фізичної особи, притягнутої до адміністративної відповідальності [10].

Необхідно зазначити, що законом Республіки Білорусь від 31 грудня 2010 року «Про внесення доповнень і змін до закону Республіки Білорусь «Про органи внутрішніх справ Республіки Білорусь» з підпорядкування Департаменту виконання покарань було виключено кримінально-виконавчі інспекції, тим самим організацію виконання і відбування покарань у вигляді громадських робіт, виправних робіт було покладено на міліцію громадської безпеки [11].

Відповідно до функцій та напрямів діяльності МВС Республіки Білорусь в її структурі створено Управління наглядово-виконавчої діяльності, що складається з відділів організації роботи кримінально-виконавчих інспекцій та організації роботи спеціальних установ і конвойних підрозділів. Основним завданням цього управління є організація та здійснення діяльності в рамках своєї компетенції щодо організації виконання та відбування покарань у вигляді громадських робіт, виправних робіт, обмеження волі без направлення до виправної установи відкритого типу, виконання покарання у вигляді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю. При обласних УВС Республіки Білорусь відповідно до вертикальної та галузевої структури системи управління діють відділи наглядово-виконавчої діяльності.

У законодавстві Російської Федерації адміністративні стягнення, подібні до тих, що виконуються кримінально-виконавчою інспекцією України, відсутні. Кодекс Російської Федерації про адміністративні правопорушення закріплює тільки стягнення, подібне до громадських робіт, – «обов'язкові роботи», які полягають у виконанні фізичною особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, у вільний від основної роботи, служби чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт. Обов'язкові роботи можуть встановлюватися і застосовуватися тільки як основне адміністративного стягнення, вони призначаються суддею на строк від двадцяти до двохсот годин і відбуваються не більш як чотири години на день [12]. Постанова судді про призначення обов'язкових робіт виконується судовим приставом-виконавцем у порядку, встановленому законом Російської Федерації «Про виконавче провадження». Особа, якій призначено адміністративне покарання у вигляді обов'язкових робіт, залучається до їх відбування не пізніше десяти днів із дня порушення судовим приставом-виконавцем виконавчого провадження. Судові пристави-виконавці ведуть облік осіб, яким призначено адміністративне покарання у вигляді обов'язкових робіт, роз'яснюють таким особам їх порядок і умови, погоджують із органами місцевого самоврядування перелік організацій, в яких особи, яким призначено адміністративне покарання у вигляді обов'язкових робіт, відбувають це покарання, контролюють поведінку таких осіб, ведуть сумарний облік відпрацьованого ними часу.

Діяльність же кримінально-виконавчих інспекцій у Російській Федерації має свою особливість – вони виконують кримінальні покарання, не пов'язані з ізоляцією засуджених від суспільства. Отже, в Російській Федерації діяльність кримінально-виконавчих інспекцій урегульована кримінально-виконавчим законодавством, вони є частиною кримінально-виконавчої системи і виконують виключно кримінальні покарання. Адміністративні стягнення у вигляді обов'язкових робіт виконують судові виконавці-пристави в порядку, встановленому законом Російської Федерації «Про виконавче провадження».

У Республіці Казахстан адміністративних стягнень у вигляді виправних та громадських робіт, що відповідно до законодавства України виконуються кримінально-виконавчими

інспекціями, немає. Покарання у вигляді виправних та громадських робіт містяться у ст. 39 Кримінального кодексу Республіки Казахстан [13]. Порядок виконання покарань у вигляді виправних та громадських робіт та інших покарань, що виконуються кримінально-виконавчою інспекцією, врегульовано Кримінально-виконавчим кодексом Республіки Казахстан та наказом міністра внутрішніх справ Республіки Казахстан від 14 березня 2012 р. № 141 «Деякі питання виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією засудженого від суспільства». Зокрема, ним затверджені правила організації виконання покарання у вигляді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю, призначеного як основне, а також як додаткове до основних покарань у вигляді штрафу, виправних робіт, обмеження волі або залучення до громадських робіт, правила виконання покарання у вигляді залучення до громадських робіт та щодо виконання виправних робіт, правила застосування електронних засобів стеження та організації діяльності кримінально-виконавчої інспекції щодо здійснення нагляду за відбуванням покарання у виді обмеження волі тощо [14].

Слід зазначити, що у Республіці Казахстан вже більше двох років значну увагу приділяють реформуванню діяльності кримінально-виконавчої інспекції. Згідно з положеннями Програми розвитку кримінально-виконавчої системи в Республіці Казахстан на 2012–2015 роки, яка була затверджена постановою Уряду Республіки Казахстан від 9 червня 2012 р. № 775, з метою підвищення ефективності виконання кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, планувалося кардинально переглянути організацію роботи кримінально-виконавчих інспекцій і створити в їх структурі служби пробації. Після цього в країні було прийнято низку нормативно-правових актів щодо діяльності такої служби. Отже, у Республіці Казахстан основна сфера діяльності кримінально-виконавчої інспекції – це виконання кримінальних покарань. Адміністративні стягнення у вигляді громадських та виправних робіт відсутні у законодавстві про адміністративну відповідальність. Проте необхідно підкреслити, що діяльність кримінально-виконавчої інспекції зазнає значного реформування через створення в її структурі служби пробації та змін у основних напрямках форм та методів діяльності: від контрольно-наглядової до сервісної.

Кодекс Киргизької Республіки про адміністративну відповідальність у ст. 40-1 та частині розділу VI закріплює такий вид стягнень, як «громадські роботи». Відповідно до його положень громадські роботи полягають у виконанні правопорушником у вільний від основної роботи чи навчання час безкоштовної праці на користь суспільства, вид якої визначається судом. Перелік видів громадських робіт, а також порядок їх виконання визначаються Урядом Киргизької Республіки. Органи внутрішніх справ і органи місцевого самоврядування спільно здійснюють заходи щодо залучення особи до громадських робіт [15]. Проте слід зазначити, що у законодавчому органі Киргизької Республіки досі існують суперечки стосовно переліку видів громадських робіт, а також порядку їх виконання. На сьогодні на порталі Уряду Киргизької Республіки знаходиться тільки проект цього документа, який має назву «Про затвердження Положення про перелік видів громадських робіт та порядок їх виконання в Киргизькій Республіці». Сучасні ж кримінально-виконавчі інспекції у Киргизькій Республіці були утворені постановою Уряду від 14 травня 2008 р. № 222 з метою реформування кримінально-виконавчої системи та на виконання закону Киргизької Республіки від 25 червня 2007 р. № 91 «Про внесення змін і доповнень до Кримінального та Кримінально-виконавчого кодексів Киргизької Республіки». Відповідно до вищевказаної постанови кримінально-виконавчі інспекції було передано з відання МВС у відання Головного управління виконання покарань Міністерства юстиції Киргизької Республіки. 25 грудня 2008 р. постановою Уряду Киргизької Республіки № 715 затверджено Положення про кримінально-виконавчої інспекції [16]. Управління кримінально-виконавчих інспекцій на сьогодні є структурним підрозділом Державної служби виконання покарань, що забезпечує виконання покарань, не пов'язаних із ізоляцією засудженого від суспільства й інших заходів кримінально-правового характеру, в тому числі і в тісній взаємодії з органами внутрішніх справ Киргизької Республіки.

Стаття 32 Кодексу Республіки Молдова про правопорушення встановлює, що до фізичних осіб, які вчинили правопорушення, може застосовуватися, зокрема, таке покарання, як «неоплачувана праця на користь суспільства». Важливим є те, що неоплачувана праця на користь суспільства може

бути застосована лише до осіб, що дали згоду на виконання такого покарання. У разі ухилення від неоплачуваної праці на користь суспільства це покарання замінюється арештом за правопорушення з розрахунку 1 день арешту за 2 години неоплачуваної праці на користь суспільства [17].

Виконавчим Кодексом Республіки Молдова встановлені правила виконання стягнення у вигляді неоплачуваної праці на користь суспільства. Виконання покарання у вигляді неоплачуваної праці на користь суспільства забезпечується органом пробації за місцем проживання правопорушника. Орган пробації веде облік засуджених до покарання у вигляді неоплачуваної праці на користь суспільства, роз'яснює їм порядок і умови відбування покарання, погоджує з органами місцевого публічного управління перелік об'єктів соціального призначення, на яких засуджені відбувають покарання, контролює порядок і умови відбування покарання тощо.

Отже, у Республіці Молдова немає кримінально-виконавчої інспекції у розумінні законодавства України. Їх замінила служба пробації. На сьогодні у Молдові прийнято низку законодавчих актів, які регулюють їх діяльність та встановлюють особливості проведення. Видами пробації є: досудова пробація, комунітарна вирокова пробація, пенітенціарна пробація, постпенітенціарна пробація [18]. Органи пробації складаються з Центрального бюро пробації та його територіальних підрозділів. Центральне бюро пробації включає 2 відділи (відділ координації заходів пробації, в рамках якого діє відділ у справах неповнолітніх та досудової апробації; відділ координації виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі), а також 2 служби (юридична служба і служба аналітики та міжнародних програм). Територіальними підрозділами Центрального бюро пробації є бюро пробації, які забезпечують безпосередню діяльність у галузі пробації. Вони створюються в кожній адміністративно-територіальній одиниці другого рівня.

Кодекс Латвійської Республіки про адміністративні порушення у ст. 23 не передбачає адміністративних стягнень у виді громадських та виправних робіт [19]. Цей вид стягнень передбачений Кримінальним кодексом, що зумовлюється зокрема тим, що законодавство Латвійської Республіки багато кримінальних правопорушень відносить до категорії нетяжких, і за їх учинення можна не застосовувати

покарання у вигляді позбавлення волі. Відповідно до ст. 36 Кримінального Кодексу Латвійської Республіки кримінальними покараннями визнаються: позбавлення волі, примусова праця (роботи), нагляд служби пробації, поліцейський контроль. Примусова робота – це примусове виконання суспільно необхідних робіт, які виконуються особою, засудженою на примусові роботи, за місцем проживання у вільний від основної роботи чи навчання час без матеріальної винагороди [20]. Державна служба пробації організовує виконання примусових робіт по всій території республіки, починаючи з 1 січня 2006 р. Керує службою пробації міністр юстиції Латвійської Республіки. Серед основних нормативних актів у цій сфері можна відмітити Кодекс виконання покарання, що визначає виконавчий інститут примусових робіт, права та обов'язки правопорушника, а також основні питання організації виконання примусових робіт, закон «Про національну службу пробації», що визначає компетенцію державної служби пробації в організації виконання примусових робіт, постанову Кабінету Міністрів Латвійської Республіки «Правила національної служби пробації» [21].

Наступним кроком логічним буде зробити подібний аналіз для закордонних країн із різними правовими системами: романською, англосаксонською та скандинавською.

Громадські роботи стали використовуватися в системі покарань Фінляндії з 1991 р. – на експериментальній основі. З 1995 р. вони застосовуються по всій країні як стандартна частина фінської системи правових санкцій. У Фінляндії громадські роботи призначаються тільки замість позбавлення волі. Тривалість громадських робіт може варіюватися від двадцяти до двохсот годин. Агенція кримінальних санкцій затверджує план виконання припису про призначення громадських робіт. Він розробляється спільно з організацією, в якій працюватиме правопорушник. У Фінляндії, на відміну від інших скандинавських країн, громадські роботи не супроводжуються додатковим наглядом, націленим на контроль за поведінкою правопорушника в цілому [22, с. 56–58].

В Англії виконанням покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства (зокрема надання послуг суспільству у вигляді певного виду робіт), займається Національна пробаційна служба Англії та Уельсу. Надання безкоштовних послуг суспільству – це покарання, яке згідно з англійським

законодавством призначається в разі, коли особа віком від 17 років і старше визнається винною у вчиненні злочину і підлягає покаранню у вигляді позбавлення волі. Суд, який розглядає її справу, може видати наказ, що вимагає від нього виконання безкоштовної роботи протягом певного часу (від 40 до 240 годин). Підкреслимо, що цей захід може застосовуватися лише за згодою особи і після доповіді чиновника пробації або соціального працівника місцевого органу влади про особу злочинця [23, с. 18–19]. Служба пробації в Англії з квітня 2001 року по липень 2006 року була структурним підрозділом Міністерства внутрішніх справ. На сьогодні в Англії та Уельсі створено Національну службу поводження з правопорушниками (National Offender Management Service).

Згідно зі ст. 131-8 Кримінального кодексу Франції, якщо який-небудь проступок підлягає покаранню у вигляді тюремного ув'язнення, суд може замінити його роботами на користь суспільства, які виконуються безоплатно на строк від сорока до двохсот сорока годин. Головуючий суддя до винесення вироку сповіщає підсудного про його право відмовитися від виконання роботи в громадських інтересах. Суд, який призначає це покарання, встановлює строк, протягом якого вони повинні бути виконані, в межах вісімнадцяти місяців. Термін закінчується повним виконанням роботи, яка може поєднуватися з виконанням професійної діяльності. Контроль за виконанням цього виду покарань здійснюють суд, що виніс вирок, служба пробації, організація, де виконується робота [24; 25].

Французька служба пробації спочатку складалася з комітету пробації та допомоги звільненим ув'язненим (CPAL) і служби соціально-освітніх послуг, що відповідала за реабілітацію ув'язнених у закритому тюремному середовищі (SSE). У 1999 році CPAL і SSE були об'єднані в єдиний орган, який має назву «Тюремна служба реабілітації та пробації» (SPIP), що організована відповідно до регіональної структури та підпорядковується Міністерству юстиції. Крім того, у структурі служби пробації працює більше 10 тис. волонтерів, які допомагають штатним співробітникам у виконанні завдань, покладених на цю службу.

Підводячи підсумки проведеного дослідження, слід зазначити таке. По-перше, здійснювати порівняння діяльності

кримінально-виконавчої інспекції України з аналогічними органами інших країн є складною справою, що пов'язано з відсутністю в деяких країнах адміністративних стягнень, що виконуються, відповідно, в Україні кримінально-виконавчими інспекціями – громадських та виправних робіт, а у деяких закордонних країнах адміністративні проступки як правова категорія взагалі не існують – вони відносяться до сфери кримінальних правопорушень.

По-друге, в системі органів виконання покарань функції, подібні до напрямів діяльності кримінально-виконавчих інспекцій, виконують різні органи – органи внутрішніх справ, служби пробації, судові пристави і, власне, кримінально-виконавчі інспекції.

По-третє, правовий статус таких органів дуже різний: від підпорядкованих міністерствам юстиції та внутрішніх справ до Департаментів виконання покарань та державних агенцій як окремих органів держави.

Якщо виділити типові тенденції, які спостерігаються у досліджуваній нами проблемі, то можна зазначити таке. Здійснюється поступовий відхід від діяльності, яка спрямована на виконання покарань, до ресоціалізації осіб, які вчинили адміністративні правопорушення та кримінальні злочини. На підставі цього багато країн реформують діяльність колишніх кримінально-виконавчих інспекцій, створюючи на їх основі служби пробації.

Суть пробації полягає у встановленні нагляду за засудженим з покладенням на нього певних зобов'язань й обмежень, без ізоляції його від суспільства (відвідувати центри пробації, періодично зустрічатися з наглядовим офіцером, брати участь у певних різновидах діяльності, дотримуватися законотворчої поведінки тощо). У більшості країн існують спеціальні програми інтенсивної пробації: для водіїв, що скоїли правопорушення в нетверезому стані; соціально-психологічний тренінг; програми утримання від уживання алкоголю, наркотиків; навчання контролю за своїми емоціями; профілактика протиправної поведінки тощо. Європейські правила пробації особливо підкреслюють соціальне включення як найголовніший принцип роботи служб пробації. Якщо соціальне включення проголошено як верховну мету діяльності служб пробації, її досягнення неможливе без координованого співробітництва між службами пробації, іншими органами

влади, неурядовими організаціями та іншими суб'єктами; зокрема поширеною є практика залучення волонтерських рухів до роботи служби пробації.

Зважаючи на вищевикладене зазначимо, що перспективними напрямками подальших наукових досліджень у цій сфері можуть стати питання застосування в діяльності кримінально-виконавчих інспекцій досвіду служб пробації закордонних країн, упорядкування їх організаційної структури та у зв'язку із цим – удосконалення форм та методів роботи з правопорушниками.

Список використаних джерел: 1. Алімов К. О. Історичні вітки інституту громадських робіт та перспективи його розвитку в галузі адміністративного права / К. О. Алімов // Вісник Запорізького національного університету. Серія «Юридичні науки». – 2011. – № 1. – С. 169–175. 2. Богатирьова О. І. Проблемні питання застосування засобів виправлення та ресоціалізації до засуджених, які перебувають на обліку в кримінально-виконавчій інспекції / О. І. Богатирьова // Збірник наукових праць Ірпінської фінансово-юридичної академії (економіка, право). – Вип. 2. – 2013. – С. 150–153. 3. Пертли В. А. Применение уголовно-правовых мер без изоляции от общества: исторический опыт и современность : монография / В. А. Пертли. – М. : Изд-во Междунар. юрид. ин-та, 2010. – 200 с. 4. Піскун І. І. Адміністративно-правові засади встановлення і застосування адміністративного арешту, виправних та громадських робіт : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Піскун Іван Іванович. – Київ, 2007. – 20 с. 5. Мозгова В. А. Виконання покарання у вигляді громадських робіт за кордоном (Великобританія, Фінляндія та Естонія) / В. А. Мозгова ; голова редкол. Ю. С. Шемшученко // Держава і право. – Вип. 48. – 2010. – С. 483–488. 6. Салманова О. Ю. Громадські роботи як вид адміністративного стягнення / О. Ю. Салманова // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 3 (50). – С. 205–210. 7. Ткачова О. В. Виконання покарань у виді виправних і громадських робіт : монографія / О. В. Ткачова. – Харків : Право, 2010. – 192 с. 8. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс : підручник / [за заг. ред. акад. НАПрН України О. М. Бандурки]. – Харків : Золота миля, 2011. – 584 с. 9. Уголовный кодекс Республики Беларусь : закон Республики Беларусь от 09.07.1999 № 275-3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://etalonline.by/?type=text®num=НК9900275#load_text_none_1_. – По состоянию на 12.07.2013. 10. Процессуально-исполнительный Кодекс Республики Беларусь об административных правонарушениях : закон Республики Беларусь от 20.12.2006 № 194-3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://etalonline.by/?type=text®num=>

Hk0600194#load_text_none_1_. – По состоянию на 04.01.2014. **11.** Об органах внутренних дел Республики Беларусь : закон Республики Беларусь от 17.07.2007 № 263-3 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.pravo.by/main.aspx?guid=3871&p0=h10700263&p2={NRPA}>. – По состоянию на 04.01.2014. **12.** Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях : Федеральный закон РФ от 30.12.2001 № 195-ФЗ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.consultant.ru/popular/koap/13_37.html#p11400. – По состоянию на 31.03.2014. **13.** Уголовный кодекс Республики Казахстан : закон Республики Казахстан от 16.07.1997 № 167-1 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1008032#sub_id=380000. – По состоянию на 07.03.2014. **14.** Некоторые вопросы исполнения наказаний, не связанных с изоляцией осужденного от общества : приказ министра внутренних дел Республики Казахстан от 14.03.2012 № 141 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/V1200007591>. **15.** Кодекс Кыргызской Республики об административной ответственности : закон Кыргызской Республики от 04.08.1998 № 114 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://online.adviser.kg/Document/?doc_id=30232566&page=2. – По состоянию на 13.03.2014. **16.** Об утверждении Положения об уголовно-исполнительной инспекции Главного управления исполнения наказаний Министерства юстиции Кыргызской Республики : постановление Правительства Кыргызской Республики от 25.12.2008 № 715 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/59809?cl=ru-ru>. **17.** Кодекс Республики Молдова о правонарушениях : закон Республики Молдова от 24.10.2008 № 218-XVI [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://base.spininform.ru/show_doc_fwх?rgn=25958. – По состоянию на 23.12.2013. **18.** О пробации : закон Республики Молдова от 14.02.2008 № 8-XVI : по состоянию на 17.12.2009 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://base.spininform.ru/show_doc_fwх?rgn=23551. **19.** Latvijas Administratīvo pārkārпumu kodekss : [закон Латвийской Республики від 07.12.1984] [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://likumi.lv/doc.php?id=89648>. – Станом на 26.03.2014. **20.** Krimināllikums : [закон Латвийской Республики від 17.16.1998] [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://likumi.lv/doc.php?id=88966>. – Станом на 03.03.2014. **21.** Valsts probācijas dienesta nolikums : [постанова Уряду Латвийской Республики від 27.12.2005 № 1010] [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://likumi.lv/doc.php?id=124795>. – Станом на 13.02.2014. **22.** От «страны тюрем» к обществу с ограниченным причинением боли: финский опыт сокращения числа заключенных / сост. И. Г. Ясавеев. – Хельсинки : Нац. исследоват. ин-т правовой политики, 2012. – 200 с. **23.** Маликов А. М. Наказания в виде обязательных и исправительных работ: теоретические и практические проблемы : автореф.

дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Маликов Абдурагим Магомедавалович. – Махачкала, 2011. – 30 с. **24.** Code pénal [de la France] : version consolidée au 27 mars 2014 [Электронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=0715410473FD509EC7A81286DB3D224F.tpdjo02v_3?cidTexte=LEGITEXT000006070719&dateTexte=20140411. **25.** Travail d'intérêt général : direction de l'information légale et administrative (Premier ministre) et Ministère en charge de la justice [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vosdroits.service-public.fr/particuliers/F1407.xhtml>.

Надійшла до редколегії 22.04.2014

Капустина К. О. Некоторые вопросы деятельности правоохранительных органов зарубежных стран по исполнению наказаний в виде исправительных и общественных работ

Проанализирована нормативно-правовая основа деятельности правоохранительных органов зарубежных стран по исполнению наказаний в виде исправительных и общественных работ за совершение правонарушений. Рассмотрена деятельность уголовно-исполнительных инспекций, агентств исполнения наказаний и служб пробации стран постсоветского пространства и Европы. На основании проведенного анализа сформулированы перспективные направления дальнейших исследований по совершенствованию деятельности уголовно-исполнительной инспекции Украины.

Ключевые слова: исправительные работы, общественные работы, наказание, уголовно-исполнительная инспекция, пробация.

Kapustina K. O. Some issues of the activity of foreign countries' law enforcement agencies that execute sentences in the form of community and correctional work

The object of the research is organization, forms and methods of the activity of foreign countries' law enforcement agencies that execute sentences in the form of community and correctional work, and usage of this experience in the activity of penal inspection of Ukraine.

The objective of the article is to highlight the experience of the activity of former Soviet Union and foreign countries' agencies that belong to different legal systems concerning the execution of sentences in the form of community and correctional work.

The need to achieve the objective of the research is that scientific studies, devoted to the activity of foreign states' agencies in the sphere of executing sentences in the form of community and correctional work, mostly

are highlighted in the scientific literature and fragmented according to the branch interested to an expert: administrative or criminal. The feasibility of conducting a thorough research on foreign experience in executing sentences in the form of community and correctional work is due to the fact that Ukrainian law enforcement agencies gradually reform their own activities in accordance with international standards and obligations of Ukraine in this field. It makes, of course, necessary to implement positive developments that already exist and are used in law and law enforcement practices.

Normative and legal basis of foreign countries' law enforcement activity in the sphere of executing sentences in the form of community and correctional work for committing offenses is analyzed. The features of the activity of penal inspections, penal agencies and probation services of the former Soviet Union and Europe are found out. Perspective directions for further research on improving the activity of penal inspection of Ukraine are formulated on the basis of conducted analysis. These perspectives concern the creation of probation institution on the base of penal inspection of Ukraine.

The practical significance of the paper is that obtained results can be used to improve the efficiency of the penal inspection of Ukraine, making it correspondent to modern European standards.

Keywords: correctional work, community work, punishment, penal inspection, probation.

УДК 351.746.1(477)

М. М. Карпенко

АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Проаналізовано наукові підходи до трактування поняття «адміністративна діяльність» та його складових. Розглянуто принципи та характерні ознаки адміністративної діяльності підрозділів Служби безпеки України, а також запропоновано авторське визначення цієї діяльності.

Ключові слова: адміністративна діяльність, завдання, принципи, ознаки, Служба безпеки України.

Відповідно до національного законодавства завдання щодо захисту державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу України, законних інтересів держави та прав і свобод громадян, а також забезпечення